

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

Dubium II. contra quos concedatur interdictum quorum bonorum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

mens se hæredi, interdicto quorum bonorum non esse locum, quando bona hæreditatis, quorum possessionem quarit hæres, à nemine detinentur, sed vacant; sic enim nullum habet obicem, quo minus autoritate propria illorum possessionem adeat.

1093. Not. 3. hæredem, agentem ex interdicto quorum bonorum, teneri ad probandum, ea bona, quorum possessionem quarit, fuisse in possessione defuncti tempore mortis; nam in hoc fundatur ejus intentio; arg. L. in illa stipulatione, ff. Calendis; & seq. ff. de Verb. obligat. Et hoc procedit etiam de hærede, primum legitimo, qui scilicet vi legitimacionis potest succedere ex testamento, vel ab intestato.

1094. Not. 4. hæredem agentem ex hoc interdicto, si possessor ei opponat exceptionem Dominii non posse impediri, quo minus ei possessio in executione tradatur, nisi contradictor, seu exceptor in continenti probare possit Dominium. Hinc, si hæredi opponatur exceptio Dominii, quæ sit altioris indaginis, hoc est, quæ indigeat discussione per testes, documenta, & instrumenta probatoria, non impeditur; sic Haunold. cit. num. 325. Ratio est, quia hoc iudicium est Summari-um, adeoque non admittit exceptionem altioris indaginis, L. Si is, à quo, ff. ut in possessionem Legatorum, quæ est probatio Haunoldi

1095. Ratio est 2. ex L. 2. C. de edicto D. Hadr. tollendo, junctâ gloss. V. quamvis, ubi dicitur, quod scriptus hæres in possessionem mitti soleat, licet contradictor existat, si causa, quam objicit, exigit altiore inquisitionem. Ratio est 3. ex Salyceto in rubr. cit. L. 2. ibi: Vitium testamenti invisibile non impedit hæredem mitti in possessionem nisi de vitio doceatur in continenti. Per vitium autem invisibile intelligitur vitium, quod non prima fronte deprehenditur in ipso testamento, sed longa discussione; sic gloss. in L. 3. C. eod. junctâ gloss. V. vitium, & V. prima figura. Ratio est 4. ex gloss. ad L. 3. C. eod. V. Contradictor, ubi dicitur, hæredem mitti in possessionem, licet Contradictor existat, nisi in continenti possit probare, quod objicit, & qui-
Tom. II.

dem per argumenta manifesta, & non obscura, seu ambigua.

Ratio sumitur ex L. 3. §. Cause 4. ff. de Carboniano edict. ibi: Cause cognitio in eo vertitur, ut, si Manifesta calumnia appareret eorum, qui infantibus bonorum possessionem peterent, non daretur bonorum possessio. Summatim ergo (cum petitur ex Carboniano bonorum possessio) debet prætor cognoscere. Et si quidem absolutam causam invenerit, evidenter quæ probatur, filium non esse, negare debet ei bonorum possessionem Carbonianam: Si vero ambiguam causam, hoc est, vel modicum pro puero facientem, ut non videatur evidenter Filius non esse: dabit ei Carbonianam bonorum possessionem. Ex hoc à contrario colliges, illius interdicti executionem impediri per exceptionem Dominii, quam Reus in continenti per argumenta non obscura, sed manifesta probare velit, ac possit; non autem aliàs, ut constat ex iisdem legibus cit.

DUBIUM. II.

Contra quos concedatur interdictum quorum bonorum?

1097. Resp. concedi 1. contra possessorem pro hærede; 2. contra possessorem pro possessore, L. 1. C. de interdict. quorum bonorum; not. autem, quod pro hærede quis possidere dicatur dupliciter. 1. cum est verus hæres, & habet titulum, v. g. testamenti, in quo est hæres Scriptus. Et de hoc agit titulus in C. & ff. de usucap. pro hærede. 2. qui nec est verus hæres, nec habet titulum, putat tamen se habere; Sichardus ad tit. 28. l. 3. C. de inofficioso Testamento, L. 1. n. 2. Similiter possidere pro possessore nihil est aliud, quam possidere, quin habeat ullam causam possidendi, nisi quia possidet; sic fur rogatus, cur rem furto sublatam possideat? aliud dicere non potest, quam quia possideo; ita Sichardus cit. num. 3.

1098. Quæstio est, an detur, seu conveniri possint ex hoc interdicto, possidentes alio titulo bona hæreditaria? v. g. pro emptore? sunt, qui negent, eo quod in hoc interdicto
M m

Etò tantùm fiat mentio *Possessoris*, qui possidet pro *herede*, vel *possessore*; Haunoldus tamen *tom. 1. tr. 3. n. 326.* ait, concedi petitionem utilem hæreditatis, contra possessorem alio titulo, saltem acquisito, post mortem ejus, de cujus hæreditate agitur, ex *L. 13. §. 10. ff. de pet. hered. ibi: si mulier hæreditatem in dotem dedit, maritum pro dote quidem possidere hæreditatem, sed petitione hæreditatis utili teneri; mulierem verò directè teneri.*

1099. Idem tradit Castropalaus *tom. 7. de Just. in genere, D. unica, p. 24. §. 4. n. 2.* dicens: hoc interdictum extendi contra quemcunque bonorum defuncti possessorem, ex *L. Regulariter. 9. & L. licet minimam 10. ff. de heredit. petit. prima* sic habet: *Regulariter defintendum est, eum demum teneri petitione hæreditatis; qui vel jus pro herede, vel pro possessore possidet, vel rem hereditariam.* Cui adde initium legis sequentis; ac dicentis: *licet minimam.* Altera sic habet: *iraquè, qui ex asse, vel ex parte heres est, intendit quidem hæreditatem suam esse totam, vel pro parte: sed hoc solum ei officio Judicis restituitur, quod Adversarius possidet; aut totum, si ex asse sit hæres; aut pro parte, ex qua hæres est.* Nam iste textus indefinitè loquitur de *Adversario* possidente hæreditatem, licet minimam.

1100. Hoc interdictum volunt aliqui etiam concedi. 2. contra Legatarium propria autoritate occupantem legatum; sicut deciditur *L. 1. in princ. ff. quorum legatorum, ibi: ut quod quisquè legatorum nomine, non ex voluntate heredis occupaverit, id restituat heredi:* Sed id intelligendum est casu, quo ex tali legato esset falcidia detrahenda; quia ratione falcidiæ fit hæredi præjudicium, ut habetur expressè, *L. unica, C. quorum legatorum, in princ. & fine.* Neque ob hanc occupationem censendus est Legatarius suum legatum amisisse, ut probat *lex 1. ff. quorum legatorum, ibi: ut perinde Legatarii possent eum convenire.* Excipe, nisi clam, aut violentiâ illatâ, legatum recuperasset, juxta *L. non dubium, C. de legatis, ubi inquit Consultus: non est dubium, denegari actionem Legatorum ei, proportionem competente his rebus, quas subtraxisse eum de hæreditate apparuerit.*

1101. Conceditur 3. non tantùm contra a-

ctualem possessorem, sed etiam contra eum, qui dolo possidere desit; cùm verba interdicti expressè faciant mentionem ejus, *qui dolo possidere desit;* & quamvis aliqui velint, contra postremum non dari actionem *directam*, sed tantùm *utilem*; contrarium tamen dicendum est. Nam omnis actio, est, & dicitur *directa*, quæ continetur verbis legis; *utilis* autem dicitur, quæ nec verbis legis expressis, nec manifestâ ejus sententiâ, sed legali interpretatione de casu simili ad similem propter rationis similitudinem producitur; *directa* verò, quam ipsa lex exprimit.

Si autem alius, cui possessor pro herede aliquid ex hæreditate alienavit, eam usucepit, hoc interdicto non convenitur ille, qui usucepit; sed is, cujus dolo factum est, ut alius usucaperet, ut agenti ex hoc interdicto pro re usucapta satisfaciatur, ex *L. fin. C. de usucap. pro herede libero, ibi: nec obtentu, velut ex hæreditate esset, quod alienum fuit, Domini intentio ullo temporis longi spatio absimitur.* Ubi clarè inprobatur titulus *pro herede*, tanquam sufficiens, ut talis possessor possit usucapere.

Conceditur 4. etiam contra, eum, qui solum res aliquas determinatas, & singulares ad hæreditatem pertinentes, possidet; quia pro quibus rebus corporalibus competit petitio hæreditatis, pro iis etiam competit interdictum *quorum bonorum, L. fin. C. de edicto D. Hadr. tollendo;* petitio autem hæreditatis competit etiam pro singularibus, & re unica, *L. 9. & 10. ff. de hered. petit. relatis* supr. Nec obstat, quòd Ulpianus huic interdicto subiciat hæc verba: *hoc interdictum restitutorium est, & ad Universitatem bonorum, non ad singulas res pertinet:* Resp. enim, verum esse, quod dicit, si causa petendi sit *singularis*; causa autem hæreditatis, est causa universalis.

Præter hæc not. jura incorporalia, & debita hæreditaria ex hoc interdicto non posse *directè* peti, per *L. 2. ff. h. t. ibi: interdicto quorum bonorum Debitores hereditarii non tenentur, sed tantùm corporum possessores;* nec obstat, quòd contra possessorem jurium incorporalium detur petitio hæreditatis, si ea ad hunc pertineant; ergo etiam hoc interdictum; nam hoc in iisdem locum habet, in qui-

In quibus ea petitio: nam æquiparatio huius edicti cum hæreditatis petitione procedit solum quoad corporalia, ut constat ex L. *fn. c. de edict. D. Adriani tollendo.*

1105. Not. 2. quod Adrianus Imperator in edicto suo, cuius mentio sæpè jam facta est, constituerit, ut hæres testamento scriptus, desiderans in possessionem hæreditariam mitti, non nisi intra annum mittatur, & quidem in earum rerum possessionem, quas testator tempore mortis habuit; non autem, legitimo modo, ab alio detinentur. Hoc edictum Justinianus Imperator abrogavit quoad temporis restrictionem, & constituit, ut hæres institutus, possit à Judice competente, quancumque mitti in possessionem earum rerum, quæ tempore mortis testatoris fuerunt, postquam Judici obtulit, & exhibuit testamentum non cancellatum, aut imperfectum, sed solemne, quodquæ in exteriori figura, specie, & inscriptione videatur iure factum; integrum, non vitiatum, quodquæ publicè fuerit exhibitum in originali.

1106. Not. 3. quamvis verum sit, hæredi concessam hæreditatis possessionem, & illam sufficere, ut constat ex nova constitutione Justiniani num. præced. utiliustanien esse illi, procedere ex hoc interdicto; nam in hoc non admittuntur exceptiones altioris indaginis; & solum illæ, quæ statim, ac in continenti probari possunt, ut constat à n. 1094. Et ideo hæc missio in possessionem per appellationem impediri non debet, id, quod claro iure habetur L. 6. C. quorum appellat. non recipiuntur, ibi: *quisquis, ne voluntas defuncti, testamento scripta, vel ne hi, quos scriptos parauerit hæredes, in possessionem mittantur, ausus fuerit provocare, interpositamquæ appellationem is, cuius de eare notio erit, recipiendam esse crediderit; viginti librarum argenti multat, & litigatorem, quitam importunè appellaverit, & iudicem, qui tam ignavam conviventiam adhibuerit, involvat.*

1107. Hanc legem, de non admittenda appellatione, quæ impediatur hæredis missio in possessionem, limitant aliqui, ut procedat, quod non admittatur quoad effectum suspensivum; secus, quoad devolutivum; volentes cognitionem causæ (num Judex

Tom. II.

*inferior in iudicio hoc possessorio rectè pronuntiaverit?) posse deferri ad altiorem Judicem, facta nihilominus executione sententiæ, à prima instantia datæ, hæredem mittendo in possessionem: sed dato id procedere, prout dictum est; ineptè tamen, & contra dictam Justiniani constitutionem ageret Judex ad quem, suspendendo etiam executionem; imò pronuntiando, sequestrandam hæreditatem, nullà mentione vel à partibus, vel à Judice à quo facta de sequestro; præsertim in casu, ubi Judex à quo pronuntiavit pro momentanea solum possessione hæredi danda, salvo parti condemnatæ petitoriò, contra claram L. unicam. C. si de momentanea possessione fuerit appellatum, ibi: *cum de possessione, & ejus momento causa dicitur: etsi appellatio interposita fuerit, tamen lata sententia sortitur effectum. Ita tamen possessionis reformationem fieri oportet, ut integra omnis proprietatis causa servetur; ubi glossa V. etsi, in causis, inquit, quibus momenti reformatio postulatur, appellationes recipi non oportet. A sententia, que causam possessionis dirimit, non licet appellare: ne quod beneficio celeritatis inventum est, subdatur injuriis tarditatis L. 22. C. h. r. quorum appellationes; nisi notoria sit injustitia, vel ubi missio facta est ex 2. decreto.**

Cæterum de jure canonico, etiam quoad effectum suspensivum admitti appellationem à sententia, de momentanea possessione alteri per sententiam Judicis concessa, censent aliqui apud Haunold. cit. n. 332. §. non potest; deducentes hoc ex c. cum ad sedem 15. de Restit. spoliat. & c. de appellationib. 11. de appellat. Verum in neutro casu quidquam habetur, quod sententia lata super restitutione momentaneæ possessionis, hæredi concessæ per appellationem quoad executionem suspensa fuerit, vel effectum etiam suspensivum operata sit in casu, quo hæres egit ex interdicto adipiscenda; prout manifestum est ex c. cum ad sedem. Cum enim inter Episcopum Cumanensem; & Fratres Hospitalis Hierosolymitani, super Ecclesia, & Hospitali de monte Citono, lis verteretur coram Abbate Acedonensi, tanquam Delegato Papæ; & Procurator Hospitalis assereret, illam de jure ad tem-

M m 2

plum

plum Hierosolymitanum spectare, quod Procurator Episcopi inficiabatur; Abbas, Episcopum condemnavit ad restitutionem omnium. Et si verò, re ad Pontificem delatâ, per testes probatum esset, Episcopi nuntium Cruces Hospitalariis abstulisse; quia tamen constare non potuit, quòd Episcopus Hospitalarios spoliârit, vel spoliari mandaverit, vel spoliationem, saltem ratam habuerit, respondit Pontifex, interdictum, *Unde vi*, locum non habuisse; & sententiam Abbatis cassavit. Ex hoc textu clarum est. 1. non fuisse casum *hæredis*; 2. nec interdicti *quorum bonorum*; 3. nihil omnino haberi, quòd, rei delatio ad Pontificem, induxerit effectum *suspensivum*; sed tantum devolutivum; & cognitâ causâ per Judicem devolutionis sententiam delegati fuisse reprobam, quòd Hospitalarios restituerit ex interdicto *unde vi*, ubi locus non fuit huic interdicto.

1109. Sed nec favet *c. de appellationibus. i. i. de appellat.* ex iisdem ferè rationibus; nam in hoc *c.* nihil agitur de appellatione interposita contra sententiam latam in iudicio *possessorio adipiscendâ*, super possessione momentanea hæredi concessa; nihil etiam dicitur, quòd ejusmodi appellatio *suspendat* executionem sententiæ: sed tantum generaliter, quòd appellatio non fundetur *super quantitate* gravaminis, sed *super injustitia sententiæ*; & *iniquitate iudicii*; adeoque possit appellari etiam in minimis causis; cum injustitia, & iniquitas iudicii in minimis cernatur, sicut in majoribus. Nec obstat; quòd *jura cæteròquin non curent de minimis*; nam hoc procedit, quando ratio militans pro majoribus non reperitur in minimis.

1110. Ad extremum nota, quòd, postquam hæres adeptus est hæreditatis possessionem, si fortè illam amiserit, non possit uti remedio hoc *adipiscendâ*, sed aliis; ut deciditur §. 2. *Instit. de interdictis*, & *L. 2. §. hæc autem interdicta*, ff. *de interdictis*.

AS):(o):(S)

§. IV.

De interdicto: quorum legatorum.

SEU, quod legatorum; hoc interdictum ^{1111.} definitur, *juris remedium, quo subvenitur hæredi, contra Legatarium* (qui rem sibi legatam propria auctoritate occupavit) *ut is restituat possessionem eo fine, ut hæres possit detrahere Falcidiam*, de qua infra dicemus: Pro hujus remedii utilitate exponenda, *supp. in legatarium, Dominium rei legatæ, secuta morte legantis, statim transire; consequenter ab eodem etiam posse statim apprehendi, & in possessionem accipi auctoritate propriâ, quando indubitatum est, nihil interesse hæredis obligati ad solvenda legatâ; sic enim tanquam verus rei Dominus apprehenderet rem suam, citra illius præjudicium; cum ponatur indubitatum, non interesse hæredis; rem legatam statim apprehendi; unde quando dicitur, neminem posse esse Judicem in propria causa; intelligitur, quando res est controversa.*

Quia tamen quandoque multum interesse potest hæredis, ne Legatarii auctoritate propria res sibi legatâ statim à morte legantis apprehendant, & in suam possessionem accipiant (puta, si res legatâ sint alternativè, ubi dubium est, penes quem sit electio? vel legatum tantum est, ut exinde opus sit detrahere Falcidiam, &c.) idè pro tali casu hæredibus provisum est hoc juris remedio, *quod legatorum*, ut ex eo contra Legatarium agere possint ad restitutionem legatorum taliter occupatorum; ex quo facillè colligitur commodum hujus interdicti. Per *Falcidiam* autem intelligitur ea portio, ex legatis detracta, quæ requiritur, ut *hæredi* obveniat; ac maneat illa summa, quæ illi jure debetur, quæ secundum diversum numerum liberorum aliquando est semis, aliquando quarta pars; de quibus ex professo Tit. 26.

Not. autem i. huic interdicto non esse ^{1112.} locum, si Legatarius rem possideat ex voluntate hæredis post aditam, vel agnitam hæreditatem; secus, si antè; quia sic, non qua hæres, sed qua extraneus consensum dedit